

Lévai Újság

ELSŐ
LÉVAI
PUSKAMŰVES ÉS
LŐSZER SZAKÜZLET
BAROSKA
KÁLNAI U. 3. TEL. 130

GAZDASÁGI, KULTURÁLIS ÉS KRITIKAI HETILAP

II. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM

1935 JANUÁR 23. SZERDA

ÁRA 80 FILLÉR

A villany A dunai kooperáció- gondolatához Lévai farsang

bajain, hibáin sürgősen segíteni kell. Villany nélkül nincs kultúra, nincs élet és nincs megélhetés. A villany megszűnt luxus lenni, fényűzés, közszükségletté vált ép úgy mint az autó, a vasút és a mozi.

A lévai villanyállapotok egy szóval jellemezhetők: tarthatatlanok! Csokorba kötve talán ezek volnának az állandó panaszok: nincs ipari áram, vagy legalább is nagyon szűken mérik, a folytonos áramváltás folytán rengeteg körte ég ki, a háztartáshoz szükséges főzés, vasalás, tisztogatás, vízhozás részére nincs kedvezményes tarifa, az áramszolgáltatás minden bejelentés nélkül gyakran szünetel, estenként el-elalszik a világítás, a lámpák halvány fényt adnak, a közvilágítás szánalmas és betetőzésül az állandó bajokat okozó fogyatékos villanyért horribilis árat kell fizetni.

Tudjuk, ezen bajoknak elsősorban nem a város vezetősége és a villanytelep igazgatósága az oka, de ez sovány vigasz a fogyasztók számára, akik nem igen kutatják, hogy kit okoljanak.

A pozsonyi és ennek során a többi szlovenszki városok villanystrájkja talán eléggé meggyőzhette az áramtermelő villanytelepeket, hogy a szlovenszki közönség a végsőkig el van keseredve és minden közönye és szervezetlensége dacára egy emberként lépett fel a környékbeli tarifapolitikát folytató szlovenszki villamosművekkel szemben.

A Lévai Újság barátai naponta keresik fel panaszaikkal lapunkat és mint független, minden igaz ügyért küzdő újságtól, fölünk várják az igazság megszólaltatását és annak kiharcolását. A Lévai Újság nem személyeskedik és nem támogat olyan mozgalmakat, amelyek nem szolgálják valóban a közérdeket. El kell ismerni azonban mindenkinek, hogy a lévai villanyüzemmel nem lehet tovább szólni, hogy a feladatokat nyilvánosságra hozni a fogyasztók panaszait, elkeseredését, de felsorakoztatni az érdekeltek ellenvetéseit is és ezek alapján oly békés — legalább is a lehetőség szerint békés — árleszállítást kieszközölni, amely az adott viszonyok között egyáltalán lehetséges.

Lapunk legközelebbi számában megkezdjük az akciót! Felkérjük az ügy minden komoly érdekeltjét, hogy panaszait lapunkkal közölje. Mi már megkezdjük az adatok gyűjtését, hogy az érvek és a számok megfelelően bevezetett igazságával felfegyverkezve az akció sikerét előre biztosítsuk.

Az eredmény nem maradhat el. A bajokon segíteni kell és segíteni lehet. A mai helyzet tarthatatlan, az elintézését nem lehet tovább halogatni.

A Lévai Újság nem támogat alaptalan és tartalmatlan mozgalmakat, de ez esetben közszolgálatot vél teljesíteni.

Akik szeretik nagyrabecsnülni az emberiség történelmi muljájának szánalmas kapkodását, tagadják, hogy minden nagyobb mozgalom végső lényegében materiális, közgazdasági alapokon nyugszik. A huszadik század bizonyítani látszik, hogy vérré, közszükségletté, valósággá csak azok az eszmék válhatnak, amelyeknek érvényességét, célszerűségét támogatják, megerősítik az emberi létezés materiális ténykörményei. Ma már nem tartunk életképesnek oly eszmét, törekvést, amely csak részben is melőzőné a gazdasági egymásra utaltság imperatívuszát.

Kossuth Lajos nagy koncepciója a dunai konföderáció gondolata dacolni tudott az idő viharai és gyökeret vert az emberi agyvelők televényében, oly mélyen, hogy onnan az orkánok dűhe sem szakíthatta ki. Ma pedig a viharok elcsendesülése után, ha változott formában is, de edzetten erősen áll az európai kérdés előterében és fejlődni indul a tökéletesedés hosszú és nehéz útján, amely azonban mégis megvalósuláshoz vezet.

A többé vagy kevésbé indokolt ellentétes tendenciák talán sehol sem szaporodtak oly szinte felsorolhatatlan tömeggé, mint a Duna medencéjében. A nemzeti, vallási, faji, politikai, társadalmi, erkölcsi történelmi, kultur, diplomáciai és személyi érdekek ellentétes dus, termő talaja volt mindenkor a Duna medencéje.

Kétségbeejtő az a gyorsaság, amellyel ezek a konkolymagok elszaporodtak.

Szerencsére minél kuszáltabbá válik a helyzet, annál többen keresik és akarják a belőle kivezető utat. A megértéssel gondolkozók csoportja

KRIEK JENŐ, muzeumi igazgató nyilatkozata

A városi Kossuth-kép sorsa

Egyik lapársunk legutóbbi számában felelmi, hogy a város tulajdonát képező Kossuth-kép a városi székház padlásán az egerek társaságában hever. Munkatársunk felkereste a legilletékesebb lényezőt, Kriek Jenő városi muzeum igazgatóját, aki a következő felvilágosítást adta.

Tagadhatatlan az, hogy az államfordulat után a kép jó ideig gondozásban nem volt, de a padlásról csak annyiban lehet szó, amennyiben a vá-

nemcsak számra, de különösen tartalomra, értékre nézve örvendetesen gyarapodik.

Ma már nincs nemzet Közép-európában, amely meg nem elégette volna az ellenségeskedést és az ennek következtébe okozott bajokat.

Kétségtelen, hogy a dunai államok gazdasági szövetségének kiépítésén kívül nincs más praktikus tervezetünk, amely alkalmas volna a tennálló nehéz problémák helyes megoldására.

Egyedül a gazdasági kooperáció tudatosabbá és tökéletesebbé fejlődésének folyamán remélhető, hogy a sok félreértés, ellentét tisztázódni fog és összhangba tudja hozni az egy célra — a békés fejlődésre és együttélésre — különbözőképpen törekvő akaratokat. Ez a materiális alapokon létesítendő szövetség erkölcsi célja.

Az bizonyos, hogy surlódás mindig lesz, de az ami a mai sokból megmaradt, az egészséges továbbfejlődésnek nem lesz komoly akadálya.

Bizunk kell a jövőben, a demagógia uszításain és az emberi ostobaságokon hízallt gyűlölet sok kövér esztendeje után el kell jönnie az emberi méltóságból, az emberi ésszerűségéből sarjadt eszmék gyarapodási korszakának is.

A dunai államok békés és produktív együttműködésének gondolata él és izmosodik. Benne a gazdasági egymásra utaltság guzsa költ majd és maga alá rendel minden marakodó érdeket. Csak a kis ügyek nagy tülköseinek fog fájni ez, de a nemzetelek jövődjéért akaró és féltő, nyílt szűkek, tisztán látók köszöntik a gondolatot.

rosi székház második emeletének felépítési ideje alatt több más, a gimnáziumból és a Nécsey-féle hagyaték-ból való képekkel együtt ideiglenesen a padlásra becsomagolva egy külön boxban voltak elhelyezve, ahonnan azonban még 1931 nyarán lehozattak és a városi muzeumban helyeztettek el, amint az a muzeum krónikájában is fel van említve.

A kép tehát a városi muzeumban van megőrzés alatt.

Az elmúlt heti rendezések a siker jegyében folytak le.

A vadászati védegyelet első bálja a városi szálló nagytermében első-sorban izléses dekorációjával tűnt ki. A kifogástalan rendezés Pritz Sándor elnök, Bíross József, Ratkovszky Rudolf érdeme. A közönség jól szórakozott, kár, hogy a színpadon elhelyezett gyönyörű kép havas ormairól ózondus alpesi levegő áradt és valószínűleg ezért nem volt a teremben elég meleg. A helyi notabilitásokon kívül sok vidéki jelent meg a bálon, különösen a zselizi járás volt képviselve Dr. Záhon Elemér h. ker. főnök és Weber Jenő jár. bíráló az élén.

A Juventus farsangi teája is vasárnap d. u. jól sikerült és az egyesület építendő klubháza javára sikerült néhány száz téglát összegyűjteni, Blumenfeld Zsiga 1000, Eckstein Ferenc 500 téglát ajánlott fel. Az étterem megtelt fiatalokkal, a jelenlevők közül aligha volt olyan, aki a múlt században született. Az egyesület társadalmi jelentőségének elismerése képen a teán Antal Gyula városbíró is résztvett.

A református nőegylet és a protestáns leányegylet szeretetvendégségét vasárnap este a Kaszino termében rengeteg ember vette igénybe, ami legjobb bizonyítéka annak, hogy a szeretet és a vendégség vonzereje sohasem veszíthet erejéből. A termék zsufolóságig megteltek és a jelenlevők sokat tapsoltak a jól összeállított tartalmas programnak. A sok felhalmozott ennivaló mind elfogyott, nemcsak azért, mert jó volt, hanem azért, mert szép lányok kínálták. A program utáni tánc a hajnali órákig tartott.

Mozik műsora:

ORIENT (Sztránszky): Pénteken, szombaton este és vasárnap kétszer látható a „CARIOCA” film. A főszerepben Dolores Del Rio-val, kitűnő zenével, melyet Brazília legjobb zenekara ad. A film tele van szépséggel, eleganciával, szenzációval és újabb-nál-újabb táncokkal. — Előkészületben Hauptmann Gerhart mesterműve „HANNELE MENNYBEMENETELE” és a „BÉCSI BÁL” (Maskerade) Willy Forst-tal.

APOLLO (Denk): Csütörtökön, pénteken, vasárnap a legújabb 100%-os magyarul beszélő zenés vígjáték „AZ ELLOPOTT SZERDA” lrták: Női Károly és Vitéz Miklós. Zenéjét Nádor Mihály szerezte. Főszereplője a nálunk is közkedvelt Szőke Szakáll, Hajdú Eta, Rubinstein Erna, Rózsahegyi Kálmán, Hajmási Miklós, Gyergyói István és Just Gyula a további szereplők. A filmben közreműködik az udvardi Gyöngyös-dalárda. A cigányzenét Rubinstein Erna, a világhírű hegedűművész nő vezényli. — Vasárnap délután népeledásban megrendítődik az oroszok életéből: „PATRIOT” Pál orosz cár uralkodása idején játszódik le.

Az új házak adómentessége

Az utóbbi időkben oly hírek merültek fel, hogy az új házak adó- és pótdómentessége 1934. év végével megszűnik.

Az illetékes minisztérium a zavar-talan építkezés érdekében most mindenki figyelmét arra, hogy az új házaknak az 1930. évi 45. sz. törvény alapján engedélyezett adó- és illetékmentessége az 1934. évi 32. sz. törvénnyel mindazokra az épületekre is fennáll, amelyek építését 1936. év végéig befejezik.

Új házak kis lakásokkal és kis üzemhelyiségekkel tehát mentesek a házadóól és annak pótdadóól, továbbá a házbéradóól, 20 éven át, ha építésüket 1936. végéig befejezik. A főbbi új építkezést, melyet 1936. év végéig befejeznek, 15 éves adómentességben részesül a házadó és pótdóól, továbbá 10 éves adómentességben a házbéradóó fizetése alól.

Ezek után tehát egyidegig aggodalomra igazán nincs semmi ok. Mert kézenfekvő, hogy amit a pénzügyminisztérium keresne az adómentesség megszüntetésén, kétszeresen elveszítene a forgalmi adó, kereseti és jövedelmi adó csökkenése miatt, hiszen az építőtevékenység az adómentesség megszüntetésével jóformán teljesen megszűnne.

PATENT ÉS DIVAT

CIPŐFÜZŐK minden féle színben JUTÁNYOS ÁRON kapható MÉSZÁROS ÁRPÁD, cipésznél, Bém u. 10.

Tudnivalók a véderőjárulékról

1. A kivetendő jövedelmiadó 10%-át kitevő véderőjárulék alá esnek — az alább felsorolt kivételekkel — az összes adózók (férjak és nők),

akik az 1934. és további évekre jövedelmi adóval lesznek megadóztatva, avagy akiknek 1925. január 1-ével a munkaadó a szolgáltatási (legfeljebb évi 23.556.—Ké nyers) illetményeik kifizetésénél a kivétel helyett a jövedelmiadót levonja.

A véderőjárulék fizetésének kötelezettsége a 25. életévtől az 50. éves korhatárig bezárólag terjed.

II. Véderőjárulékot nem fognak fizetni azon adózók:

A) akik idegen állampolgárok;
B) akik az 1899. és előző (1898., 1897. stb.) években születtek;

C) akik, ámbár csak 1899. év után születtek:

a) a folyó évben (azaz január 1-től dec. 31-ig) nem töltötték be a 25-ik évüket, avagy — aminek csak a jövőben lesz gyakorlati jelentősége — túllépték az 50-ik élet,

b) legalább 12 hétig katonai szolgálatot teljesítettek,

c) a tényleges katonai szolgálatból el lettek bocsájtva olyan testi hiba vagy betegség miatt, amely a katonai szolgálat folytán keletkezett vagy súlyosbodott,

e) oly család feje, amelynek legalább egy tagja (azaz a férj, avagy a gyermek, ha nagykorú is, ameddig a családfő ellátásában van) legalább 12 hétig tartó katonai szolgálatot teljesített,

e) mint nőknek — anyáknak kis-korú gyermekeik vannak (legalább 2) és a tiszta adóztatandó jövedelmük az évi 12000.— Ké-1 meg nem haladja.

Lévától Londonig

Egy utazás élményei és tapasztalatai

III.

Megérkezés Párisba.

Strassburgban óráinkat egy órával vissza kellett igazítanunk, mert itt megszűnik a középeurópai idő és helyébe a nyugateurópai lép. Ez az első látható jele annak, hogy nyugaton vagyunk, no meg az, hogy a vasúti loaltetben rendszeres folyik a víz és törülközők vannak. Este fél nyolckor érkezünk meg Párisba — az ötórás uton Strassburgból egyszer állottunk meg, Saarburbgan, ahol az állomásokon felállított katonai őrszemek jelezték a rendkívüli állapotot: a népszavazás előkészületeit.

A párisi keleti pályaudvaron a gare de l'Est-en már két barátom várt, az egyiket mindnyájan jól ismerjük Léváról Schulz Palit, a másik egy pesti ismerősünk, mindketten a messziről érkezettek és jóbarátunk egyaránt kijáró elfoglalt örömmel fogadtak. Csoportomat — minthogy csak az oda-utazás volt társas jellegű és visszafelé mindenki akkor jöhet, amikor akar — átadtam Gonda Jenő párisi magyar újságírónak, akinek tollából egyébként mult számunkban értékes cikket is közölkünk.

Első meglepetések.

Páris a lény városának hívják és joggal. Lévához viszonyítva, mintha éjjel is nappali világosság lenne. Az első meglepetés, hogy nincs villamos, már csak a külvárosokban maradt meg néhány vonal. Minden forgalmat az autóbuszok és a földalatti villamos bonyolít le a népszerű párisi metre, amelyen 70 c., egy ésl. koronáért egész nap utazgathatsz, csak arra kell vigyáznod, nehogy kikerülj a föld alól, mert akkor új jegyet kell váltani. Az 5—6 kocsiából álló vonatok nagy gyorsasággal száguldanak a föld alatt az automatikusan egyszerre záródó ajtókkal ellátott kocsikban összesen egy kalauz látja el a szolgálatot (a pesti

II.

Van néhány magyar sziget Párisban. Ilyen a Quartier Latin. A Boulevard Saint-Michel a diákok birodalma, mely gyakran hangos a magyar beszédűtől. Idejár a sokfajta foglalkozást űző párisi magyar életművész is. Az olcsó vendéglők közül a magyar vendéglők a leglátogatottabbak.

A Saint-Séverin utca disze a Barna étterem, amely egyúttal magyar és keleti kosztal táplálja egyetemi hallgatókból álló fogyasztó közönséget. Töltött paprikát hirdet az étlap és a déli órákban nehéz ellent állni az ilyen kísértésnek: tehát betérek.

Deutsch Sándor, üzletvezető széles mosollyal fogad és nevémen szólil. Uram Isten egy lévaival szorítok boldogan kezét!

— Sándor, de régen keresem már! A töltött paprikának köszönhetem, hogy megtaláltam.

— Abból ugyan ne egyék, mert tegnapi. Különbösen bizza rám, majd én minden jóról gondoskodom.

És így történt. Lévai vendéglátásban volt részem, aminek az ára egy kétórás konferencia utca Léváról. Hogy

villamosokon kettő van minden kocsiban).

Kellemesen lepelt meg a rendőrök szivélyessége, közvellenessége. Az autók tömege szabadon futkos és a rendőr csak akkor avatkozik be, ha már sok várakozó gyülemllett össze a járdákon, hogy a forgalom miatt nem tudnak át jutni a másik oldalra. Akkor egy percre megáll a forgalom, de csak egy percre és azután megy minden tovább. Nincs várakozás, nincs bosszuság, az autók között nyugodtan mehet át az ember, gázolás, ügyellenség nincs, pedig a boulevardokon 4—5 sorban haladnak a kocsik. Természetesen lovat sehol sem látni.

Páris éjjeli élete külön fejezet, a melyről nem lehet néhány sorban beszámolni. A mulatók egész sora, bárók, revüszínházak, lokálok és mindenütt féktelen jókedv, gondtalanság és nem utolsó sorban a meztelesség.

Páris a szép nők tengere.

Páris a fény városának nevezik, de talán sokkal találóbb volna egy másik elnevezés: a szép nők tengere. Ennek a tengernek minden cseppje formás, üdítő és ami a fő, nem sós, hanem édes. Az a közvetlenség, természetes kedvesség, amellyel egy párisi nő viselkedni, mozogni, beszélni tud, utánozhatatlan. Hiszen nálunk is vannak szép nők, de az valami egészen más. Találón mondotta egyik barátom: a középeurópai nő legfeljebb — az egészében szép, de egy francia nőnél külön szép és külön él mindene: a szeme, az orra, szája, szóval minden porcikája. És ez a szépség minden ápoltsága mellett is természetes. A szerelem náluk nem bűn és megalázkodás, hanem gyönyör, — művészet. De azt hiszem elég ebből ennyi, nem akarom igaztani a kedélyeket...

Lévaiak Párisban

Páris, 1935. január.

az utolsó tíz évben történt változásokat a Bati parttól a Kálnai utcáig két rövid óra leforgása alatt részletesen elmesélhesem, Sándor Barátom bőséges energia adagokat tállaltatott fel. Ennek csak baj lehetett a vége.

Több ízben találkoztunk Sándorral, de soha többé a vendéglőben. Ezt mindég előre kikötöttem. Elmesélte Sándor az élet nehézségeit az idegen városban, nyelvtudás nélkül mily nehezen boldogulhat az ember. Végre aztán révbe jutott. Léván órásmesterséggel kezdte, Párisban husz más foglalkozás után, egy magyar vendéglő üzletvezetője lett. Akinek két dolgos keze van, az mindenütt megél.

Azóta a Barna étterem becsukott, helyébe egy görög vendéglő jött. Sándor barátomat elnyelte egy másik párisi sziget, egydő óta Sándort nem találom.

Ugy azonban még sohasem rontottam el a gyomrom, mint a Barna étteremben, az első találkozásunk napján.

Deutsch Sándorról csak ez az emlékem maradt...

Paly.

A Magyar Masaryk. Masaryk irodalmi munkásságának magyar nyelvű fordítása öt kötetben. Az Elnök 85. születése napjára kiadta Prager könyvkiadó vállalata, Bratislava—Pozsony. Masaryk irodalmi és tudományos munkásságát eddig csak igen töredékesen ismerhette meg a magyar közönség. Az Elnök 85. születésnapjára vállalkozott egy, szlovenszkói magyar tudományos és írói körökből válogatott bizottság, hogy az Elnök irodalmi titkárságának Škrach V. főtanácsosnak felügyelete alatt, Masaryk munkásságának teljes képét adja magyar nyelvben. Az öt, diszümnek is beillő, pompásan kiállított és mégis olcsó kötet most kerül a könyvpiacra. Az első kötet Masaryk nagy szellemi-történelmi munkáját adja, ezzel a címmel: A modern ember és a vallás — és a modern ember küzködő lelkének tükrét mutatja meg. A második kötet a nagy emberformálónak és társadalomformálónak és társadalomieremtőnek az Erkölcsei problémákról irt gondolatait mutatja be. A harmadik tartalmazza Politikai gondolatok címmel azokat a fejtegetéseket és tanulságokat, amelyeknek élő gyümölcse Körtársaságunk lett. A gyűjtemény negyedik kötele a nemzeti kérdéssel foglalkozik és ez a kisebbségi magyar olvasóközönség számára felette nevezetes és fontos munka. Végül az ötödik kötet egy ma ismét fájdalmasan aktuális problémával, az antiszemizmussal foglalkozik. Ez a kötet elmondja Masaryk drámai harcát a polnai vérvád ellen, a 19. század végén, azonkívül Masaryk beszédeit és tanulmányait tartalmazza a zsidók történelmi és társadalmi helyzetéről. Az öt kötetet a szlovenszkói magyar irodalmi élet kiváló képviselői fordították, élő gördülékeny magyar nyelven, cseh eredetiből.

FODOR UTÓDA
KÖNYVNYOMDA ÉS
PAPIRKERESKEDÉS

SZEPESI U 28
TELEFON 70

Ahogyan én látom...

a villanymizériák Léván egyre elviselhetlenebbé válnak. A legújabb attrakció az, hogy délelőtt nincs villany és ebből ugylátszik, mindenkinek csak haszna van, mert senki sem törődik ennek a bajnak orvoslásával. Már nem is merünk beszélni a löbbi hiányról, mert olyan lecsépell témának látszik az állandó panaszkövetkeztében. Villanykörtéink kiégnek, a világítás az egész városban el-elalszik néhány pillanatra, de előfordul, hogy néhány percre is. Nincsen külön díj szabás a háztartások részére, kevés és drága az ipari áram és lassan megfizethetetlen lesz a világítás. Az illetékes tényezők ugylátszik elfelejtik, hogy a Stredoval kötött megállapodás óta idő telt el és pedig kritikus idő, amely alatt mindennek az ára a felére szállott le, a megélhetési viszonyok százszor súlyosabbá lettek. A bajok tengeréből mint az Ararat hegye emelkedik ki a villanyáram magassága. Ezen feneklik meg életünk barkedja. Geotie halála előtt utolsó szavaiban azt mondta, hogy „mehr Licht“, több világosságot. Mi nem akarunk meghalni, ellenkezőleg élni akarunk, de együttmondjuk vele, hogy több világosságot, aminek a feltétele azonban az, hogy ez a világosság minél olcsóbb legyen.

Okulár.

Február hó 9-én L. T. E. álarcos-bálja

Európa fővárosai

A Lévai Ujság eredeti cikksorozata
IV. WIEN

Aki a régi gemülich Bécsset keresi és azért látogat oda, azt keserves csalódás fogja érni. A régi kedélyes valcerozó Wien ellúnt, az emberek egyetlen gondja a megélhetés és még a beavatottak előtt is titok, hogy miből teremti elő a volt császárváros lakossága a létezéshez szükséges minimumot.

Wien az egyetlen város Európában, amelynek lakossága az utolsó népszámlálás óta csökken, a természetes szaporodás dacára, ami annyit jelent, hogy a megélhetési lehetőségek hiánya következtében sokan kivándoroltak. Legjobb bizonyítéka ennek az, hogy Léván is akad néhány bécsi, akiknek sikerült megszerezni a csehszlov. állampolgárságot.

Wienben mindenki fellendülést vár és olyan menyasszonyhoz lehet ma Ausztriát, illetve Bécsset hasonlítani,

akinek két kérése is akadt egyszerre: Mussolini és Hitler. A hozományt természetesen a vőlegénynek kell adnia a menyasszonynak, mert neki aligha van.

A lévai kereskedők valamikor élénk összeköttetésben voltak Béccsel, a garamvölgyi gabonából sok száz vagon vándorolt az osztrák malmokba, sajnos ezek az üzletek megszűntek és ezzel a lévaiak látogatásai is. Most leginkább akkor megyünk oda, ha súlyos beteg van a családban, mert Bécsnek még ma is híres orvosai vannak. A jövőben talán mégis gyakrabban kerülünk fel a pihenő világvárosba, mert Ausztriában vannak a legjobb silerepek, téli sporthelyek, no meg aztán szerencsét is lehet próbálni a semmering, vagy a bádeni kaszinó rulettosztalánál.

A lévai nyomor Mekkája

Látogatás az ifjúsággondozó ingyenkonyháján

Mi a járási ifjúsággondozó.

Talán kevesen tudják még azt is, hogy egyáltalán létezik, pedig ez az intézmény a köztársaság egyik legszociálisabb megvalósított törvényének egyike. 1930-ig a nyomorgó, nyomorék, elhagyott, az anyagi vagy erkölcsi támaszt nélkülöző gyermekek segítsége és védelme kizárólag a jótékony célú egyesületek gondjaira volt bízva. Egy szociális berendezésű államban azonban ennek a fontos kérdésnek intézését nem lehet tisztán a jótékonyra bízni és ezért az állam kötelezővé tette minden járásban az ifjúsággondozó egyesület megalakítását. Ennek az a hivatása, hogy intézményesen, állami támogatás mellett megvédje az ifjúságot az elzúllástól és nyomorát enyhítse.

Egy koldus, aki mindenkinek ad.

Sandner János járásbíró, egyesületi elnök mellett Rozsnyó József városi tisztviselő, az egyesület titkára az, aki minden szabad idejét a nagy ügyre áldozza fel. Az egyesület egyenlőre a kedvezőtlen pénzügyi helyzet miatt nem kap oly mértékű állami, járási szubvenciót, amely elegendő volna a Léván is mérhetetlen nyomorban tengődő ifjúság intenzív támogatására. Rozsnyó József kér, könyörög, koldui, rendez és minden lehető elkövet, hogy a szükséges anyagi fedezetet előteremtse és ezt az összegkoldult pénzt szétosztja, cipő, ruha és ebéd formájában. Egy egész generáció nő fel Léván és a lévai járásban Rozsnyó József jóvoltából, koldulásból és ezt gyámoltjai sohasem fogják elfelejteni, de meg kell tanulni, meg kell ismerni ezt a nevet azoknak is, akik helyett tulajdonképpen az embermentő funkciót végzi: az egész lévai társadalomnak.

Az ingyenkonyha.

Az exkluzíven zárkózott Schoellerkastély mellett húzódik a girbe-görbe

László-utca és ennek egyik házában talált menedéket a legnagyobb lévai szociális intézmény: a járási ifjúságvédő ingyenkonyha. Dr. Simek István emberbaráti jóvoltából itt kapott szerény, de megfelelő szállást a Magyar Gazdák Szövetkezetének rövidesen árverés alá kerülő házában ideiglenesen bár, de ingyen. Akinek a jövődől társadalom megmentése lelkiismereti kérdés, az szívesen és gyakran látogat ide. Sajnos eddig nem sok elegáns hölgygel, vagy jó módú urral találkoztunk itt, bizonyára nagyon elvannak foglalva...

Kik végzik a munkát.

Vasárnap és szerda kivételével déli 11-től d. u. 2-ig zsvajvos apró emberek árasztják el a László-utca környékét, kiéhezett, kopott ruhájú lévai gyerekek, akik a hideg és kenyértelen otthon helyett boldog örömmel jönnek a járási ifjúságvédő területen, de izletes étellel megrakott asztalához.

A főzés és az étel osztás munkáját a helybeli női egyesületek ellenőrzik. A beosztás a következő: Hétfő: Protestáns leányegylet, kedd: Zsidó nőegylet és filléregylet, csütörtök: „Zivena” a szlovák asszonyok egyesülete, péntek: a Masaryk Liga lévai fiókja, szombat: a Vöröskereszt egyesület. Ezen kívül mindennap a lévai cserkészlányok segítenek a 220—250 ebéd kiosztásnál. Az ifjúsággondozó önzetlen munkáival megérdemlik, hogy nevüket feljegyezzük: Pataky Gitta, Sukola Mancsi, Matus Ilonka, Cziegler Mancsi, Gubó Bözsi, Majdán Ilus, Vizi Jolán.

Anyagi segítséget és erkölcsi támogatást.

Az életmentés nem történhet másképpen, mint anyagi segítséggel. Az egész lévai társadalom segítségével, mert hiszen a jövődől generáció támogatásának elzúllását és elpusztulását

kell megakadályozni. De talán az anyagnál is fontosabb az erkölcsi támogatás. Tartsa minden emberbarát kötelességének, hogy ellátogasson a nyomor Mekkájába. Különösen a hölgyek, asszonyok, hogy az apró emberek

lássák, érezzék, hogy nincsenek kiközösítve a mai társadalomból, hogy nincsenek egyedül, az ember testvérei gondjukat viselik és ezért a jövőben biztos számíthat rájuk is a társadalom.

Alkohol

Sass János

Embertelen sorsok közös tragédiája.

Alkohol mocsár, kegyellen sorsverte élet...

Nyomor, kétségbeesés sötét lejtőről —

Vánszorog hozzád; a kétségbe esett lélek...

Sötét jekete pont az ember élet kezdetén;

Hozzád menekül és benned bukik el a lélek...

Polip karokkal fogod, soha el nem engeded

A kétségbe esett szegény hozzád menekülök...

Hasztalan menekülsz, egyre mélyül a mocsár;

Ha lekedel megkötötte az alkohol mámor —

Csak a halál partján hagy el kegyellen rémed —

És szemedre hull, jekete, sötét örökös álom...

Hírek

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

A Lévai Ujság rövid létezése alatt is kétségen kívül bebizonyította, hogy hivatott arra a feladatra, a melyet magára vállalt: a gazdasági élet fontos eseményeinek kommentálására, a kulturmegnyilatkozások objektív kritikájára. Reméljük és biztossá vesszük, hogy lapunk egyetlen barátja sem csalatkozott bennünk, mert teljes mértékben adjuk azt, amit ígértünk. Hogy a közbizalmat és közérdeket továbbra is intenzíven szolgálhassuk, felkérjük lapunk barátait, hogy lapunkra jessenek elő és azok, akik a lapot állandóan kapják, küldjék be az előfizetési díjat. Ezen célból mai számunkhoz postai befizetési lapot mellékelünk és kérjük a hátrálékos előfizetési díjak szíves beküldését január hó végéig, hogy a lap expedíció akadály nélkül történhessen. Léván lapunk szerkesztőségében és kiadóhivatalában, Štur u. 3. (Kürtivel szemben) lehet az újságra előfizetni.

— „Arcvonal” az új magyar szellemi társaság neve, amely f. hó 27-én tartja Pozsonyban alakuló közgyűlését. Ez az új társaság, a szlovenszkoí magyar szellemi életnek a korszerű haladás vonalán álló alkotó egyéniségei összefogása, hogy új, erős és korszerű kultúrát teremtsen Szlovenszkoón. Felszínre akarják hozni az összes szellemi erőket és a világszínvonal felé előrevinni az ill. élő magyarság szellemi kultúráját. Esméinek és céljainak szolgálatában mielőbb folyóiratot kíván megindítani a társaság, amelynek előfizetési ára egyenlőre havi 5 Ké lenne. Az „Arcvonal” magyar szellemi társaság f. hó 27-én, délután 1/2 3 órakor tartja alakuló közgyűlését Pozsonyban (Kereskedők Gremiuma, nagyterem). A társaság végrehajtó bizottságának tagjai mind ismert nevű írók és publicisták: Kaczér Illés, Györi Dezső, Poór Bertalan, dr. Neufeld Béla, Reichental Ferenc, Szántó Hugó, Balogh Edgar, Jocsik Lajos, Jelen Mihály stb. A társaság élén Barta Lajos áll, akinek a címére a levelezés is intézendő (Bratislava, postafiók 267.)

— Ujra működnek a biciklitolvajok. A múlt hét egyik délutánján hat óra tájban Székely Radio üzletajtójából s ugyanazon idő tájt Ballog hentes üzlete elől is a cégek biciklijét ellopták. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást vezette be az új biciklitolvajok kézrekerítésére.

— Az állatmonopólium ellen anyai tiltakozás hangzott el, hogy a mezőgazdasági minisztérium most hivatalos kommunikékben számolt be a tervezett intézkedésről. A monopólium csak az állatbehozatalra és a gazdákra nézve kritikus időszakokban az állat-kivitelre vonatkozna. Szabályozni akarják még a nagy városokba történő felhajtást is. A mézárós- és hentesipar gyakorlását semmiképpen sem korlátoznák és érintetlen maradna a gazdák vagási jogosultsága is. A minisztérium óhajtja az árak szabályozását, de belátja, hogy e téren nem lehet oly mélyreható intézkedéseket tenni, mint a gabonamonopólium esetében.

— A gazdák figyelmébe. Az 1935. év január hó 1-vel életbe lépett a Čsl. gabonatársaság által kiadott 26. sz. rendelet, mely egyebekben kívül a következőket tartalmazza: a malmok liszteszeretelepein (ill. lerakataiban) a földműves minden 1 q (egy méter-mázsza) gabona után kb. a következő összeget köteles fizetni: monopol illeték 5.85 Ké, 2% forgalmi adó 3.60 Ké, kezelésidő 4 Ké, fuvardíj a malomból a cseretelepre 4 Ké, összesen 17.45 Ké. Ezen összeget a földműves köteles vagy pénzben, vagy örleményben a cseretelepen lefizetni, amennyiben a rezszi ezen összeggel megnagyobbodott. Nem vonatkozik azonban ezen rendelet a malomban történő cserére és ezért a malomnak módjában áll a földművesnek ezen összeget lisziben és annak minőségében megtéríteni.

Tüfiza, szén, koks, faszén és antracit eladás nagyban és kicsinyben

ECKSTEIN FERENC

Kálnai u. 47

Szolid árak

Pontos kiszolgálás

fatelep

Telefon 102

— **A Járás Magyar Közművelődési Bizottság** ma, szerdán este 8 órai kezdettel a városháza nagytermében népszerű tudományos előadásainak második sorozatát megkezdte. Ma este Dr. Strasser Elemér „Az utazás művészetéről”, Sass János „Gyóni Géza költészetéről” tartanak előadást. Belépti díj nincs.

— **Uj zeneszerző Léván.** Kabos Istvánnak a napokban fog megjelenni az első slágere — egy angol vals. Szövegét Berta Hronská írta. Reméljük, hogy a táncdal, amelyet a lévai főiskolások bálján sikerrel bemutattak, a közönségnél visszhangra talál. Nyitrai és Társa könyvkereskedésben lesz kapható.

— **Az állatszindikátus meghosszabbítása.** A kormány az állatszindikátus működését három hónappal, azaz 1935 március 15-ig meghosszabbította, abban a reményben, hogy ezalatt az idő alatt majd sikerül az állatmonopóliumra valamilyen kielégítő megoldási módot találni.

— **Meghalt Barsvármegye volt főorvosa.** Dr. Benkő Lajos az egykori Barsvármegyének 56 éven át volt fiztői főorvosa hosszú szenvedés után 96 éves korában elhunyt. Holttestét Budapestre szállították és a kerepesi temetőben lévő családi sírboltban helyezték örök nyugalomba. A három emberöltőt át élt élet szinte a történelembe nyúl bele és Benkő főorvos nemcsak a magyar nemzet, de Szlovénia történelmének is néhány fejezetében volt szemtanú. Hosszú életének legnagyobb szakasza Aranyosmátrára esik, ahová Benkő 1865-ban mint 24 éves ifjú került, azóta itt élt, itt dolgozott haláláig, itt szolgálta az emberiség és a tudomány ügyét. Benkő főorvos kora ifjusága óta rajongója volt a természetnek. Maróton az Uri-utcai portáján üvegház állott s kertje valóságos rózsakert volt. Több, mint kétezer rózsafajt és több mint hatszáz rózsát ültetett kertjében és gondozta a legnagyobb szeretettel. Aki egyszer ezt a kertet látta rózsanyílás idején, az aligha is felejtí el a szebbnél-szebb, illatosnál-illatosabb rózsákat és a köztük boidog mosollyal sétáló ősz kertész.

— **A csehországi kereskedők a kötött gazdasági rendszer ellen.** A csehországi kereskedelmi gremiumok országos egyesülete elnöki ülésén — amint a lapok jelentik — megállapították, hogy a kereskedelem helyzete az elmúlt esztendő folyamán rosszabbodott. A fogyasztó közönség vásárlóereje visszaesett és ennek következtében kevesebb áru került eladásra. A negyvenórás munkahét bevezetésének tervével szemben a gyűlés határozottan állást foglalt azzal, hogy az a kereskedelemben és a kisiparban továbbra is megterhelést jelentene. A kereskedők határozottan és erőlyesen tiltakoznak minden további monopólium vagy szindikátus terve ellen, mert a monopólium jogával felruházott társaságok számos kisember egzisztenciáját veszélyeztetik. Tiltakoztak az egységáru üzletek, valamint a gyári lerakatok terjeszkedése ellen és végül határozottan állást foglaltak a kötött gazdálkodás rendszere ellen, mert nézetük szerint a kötött gazdálkodás rendszere tönkretesz az egyéni kezdeményezést és a vállalkozási kedvet.

(Mint látható, a lévai Kereskedelmi Csarnok titkárnak régebben közzétett véleményét a cseh kereskedők is osztják. — Szerk.)

— **Kultúrest a Kaszinóban.** Február 3-án, vasárnap este 6 órakor a Kaszino saját nagytermében kultúrestélyt tart. Ez alkalommal dr. Sziklay Ferencz, Darkó István és Farkas István fognak érdekes előadást tartani.

— **Tarifa kedvezmény.** A vasútiügyi miniszterium kelet-szlovéniai és kárpátaljai széna és szalma szállításiára 20%-os tarifális kedvezményt nyújt. A kedvezményről szóló rendelet június végéig marad érvényben és 18-án lépett életbe.

A menetrend

összeállításával kapcsolatban összehívták az érdekelteket, hogy megtegyék észrevételeiket a régi és javaslatokat az új menetrendre vonatkozólag. Nem tudjuk, hogy kiket hívtak meg a vasúti igazgatóság erre a gyűlésre, kit tart „érdekeltekné”, azt az egyet azonban tudjuk, hogy a sajtót nem tartották szükségesnek megkérdezni. Ez legalább is hiba. Az egész meglágyalando kérdéskomplexumot elsősorban is a sajtó útján kellett volna megtárgyalni. Csak a nyilvános hozzászólások, vélemények, kívánságok meghallgatása eredményezhet egy mindenki érdekeit, szükségletét kielégítő menetrend összeállítását.

Reméljük, hogy ez csak a körültekintő szervezés hiánya és a menetrend összeállításánál mégis tekintetbe fogják venni a sajtó észrevételeit.

Elsősorban is foglalkozunk a motoros vonatokkal. Léva és Párkány között egyetlen kocsi álló motoros közlekedik, amelyen utazni egyenlő a torturával. Ugy ráz, hogy az utasok tengeri betegséget kapnak, pedig tenger még a messze távolban sem látható. Hogy a drága viteldíjért miért kell ilyen alkotmányon utazni, miért kellett ilyen kinzöszközt forgalomba hozni, örök rejtély marad. Ez ugyáltszik a csehszlovák államvasutak specialitása, mert sehol Európában másutt nem található, sajnos azonban nem igen szolgálja az idegenforgalmat, sem a vasúti bevételek emelésének érdekeit. Nem hisszük, hogy a vasútiügyi miniszter ismeri ezeket és ha igen, akkor is csak látásból.

Sürgős szükségünk van egy korán reggel induló motoros vonatra Pozsony felé. Léváról az utasok legnagyobb része a mostani u. n. hajnali gyorsítottal utazik a fővárosba, hogy ott ügyeit elintézzék. A helytelen besoztás miatt már hajnalban 5 órakor kell ezért felkelnie, de csak 9-kor érkezik Pozsonyba és amire a döcögő villamossal bejut a városba fél 10 van és a fél délelőtti elvesszette. Mint hogy a hivatalok csak délig fogadnak feleket, a háromórás utazás dacára vajmi keveset lehet Pozsonyban elintézni. Ennek a vonatnak d. u. 2—3 között kellene Pozsonyból visszafelé indulnia, hogy az utasok, akik dolgozat rendszerint már délelőtt elvégzik, már 4—5 órakor otthon legyenek, mert mégis neveséges, hogy a pozsonyi utazás egy egész napot vegyen igénybe, hajnali 5 órától este 9-ig!

Léváról Párkány felé este fél 8-kor indul az utolsó vonat. Ez nagyon alkalmatlan időpont. Különösen nyáron. Feltétlenül egy új vonatot kell beállítani, amely fél 9 órakor indulna Léváról és lehetővé tenné a 6 órai mozi látogatását és így érdemes lenne még d. u. is Lévára jönni, mert volna elegendő idő, bevásárlásra vacsorához, amiből a helybeli kereskedőknek és

Apró hirdetések

Minden szó 50 fillér, a legkisebb hirdetés ára 5 Ké.

Szekerényt használtat, de jókarban lévő megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Használt írógépet veszek. Cim a kiadóban.

Egy szoba, konyha és mellékhelyiségből álló lakást a város belterületén február 1-ére vagy 15-ére keresek. — Cim a kiadóban.

vendéglősöknek aligha volna káruk.

Javítsák meg sürgősen az összeköttetést Budapest felé és főként Budapestre, mert onnan sokan jönnek itteni rokonaik látogatására és szívesen jönének pénzüket költeni Csehszlovákiába, mondjuk egy vikendre, ha ezt nem tenné lehetetlenné a kínos összeköttetés. A vasut üzleti vállalkozás és ha azt akarják, hogy prosperáljon, akkor a vonatoknak kell az emberekhez a szükségletre alkalmazkodniok és nem fordítva.

Ha azt akarják az államvasutak, hogy jó legyen a menetrend, akkor nem az „érdekelteket” kell megkérdezni, hanem elsősorban az utasokat.

Sport

Az idei Európa jégkorong bajnokságokra 14 nemzetet vezetett be. A nemzetközi bizottság a résztvevőket négy csoportba osztotta be. Az egyik csoportba beosztották a világbajnoksági címet védő kanadaiakat is. A négy csoport sorsolása a következő:

- I. Hollandia, Magyarország, Svájc, Svédország.
- II. Ausztria, Belgium, Csehszlovákia
- III. Franciaország, Lengyelország, Németország, Olaszország.
- IV. Anglia, Kanada, Lettország.

A magyar csapat beosztása ellenében a csehszlovákokéval igen hátrányos, mert a favorit Svájccal és az erős svédekkel került egy csoportba. Az eddigi fontosabb eredmények:

Szombaton:
 Magyarország—Hollandia 6:0
 Csehszlovákia—Ausztria 2:1
 Kanada—Anglia 4:2
 Az angolok ezen játékok alapján favoritokká lettek kikiáltva. Olaszország—Németország 2:0. A tavalyi Európa-bajnok veresége meglepetés.

Vasárnap:
 Csehszlovákia—Románia 4:2
 Kanada—Lettország 14:0
 Magyarország—Svájc 1:1

A hősiiesen küzdő magyarok meglepetést csináltak a favorit svájciak ellen!

Lapzártakor értesülünk a magyarok 3:0 arányú vereségéről, amelyet a Svéd csapatától szenvedtek el. A csehszlovák csapat 4:0-ra vezet Belgium ellen.

A többi eredményt lapunk jövőheti száma hozza!

★
A pozsonyi tornaegylet nagyszabású nemzetközi asztal-tenisz versenyt rendezett f. hó 19. és 20-án, ahol egyúttal Szlovénia bajnokságát is kerülnek eldöntésre. A pozsonyi és vidéki versenyzőkön kívül Kolář, Keltner k. a., Sebba lett bajnok, három osztrák válogatott és még sok nagynevű versenyző vesz részt a küzdelmekben. A verseny eddigi eredményei közül kiemelkedik a PTE-ista Moravék győzelme Sebba lett-bajnok ellen, mivel Moravék két évig nem versenyzett. — A végeredményeket lapunk következő száma hozza.

KÖZGAZDASÁG

Az osztrák állami konverziós kölcsön 5 százalékos garantált adós leveleinek jegyzése.

(A Népszövetség kölcsönének csehszlovák része.)

A kölcsönt úgy törlesztés, valamint kamatozás tekintetében Angolország, Franciaország, Csehszlovákia, Olaszország, Belgium, Svédország, Dánia és Hollandia garantálja.

A kötvények szelvényei csehszlovák koronában tekintet nélkül az esetleg fennálló, vagy pedig a jövőben hozandó osztrák kamatleszállítási adókra, vagy illetékekre — minden levonás nélkül fizetnek ki.

A szelvények jövedelme adómentes, valamint mentes a csehszlovák 1933. évi kamat leszállítási törvény kötelezettsége alól is.

A jegyzés árfolyama 100 Ké-ként Ké 86.50 és így azok hozama 5.78%.

Az adóslevelek visszafizetésének terminusa 1959. december hó 1.

A kölcsön Ké 1.000—5.000—10.000—20.000—50.000 és 100.000 címletekben 1935 január 31-éig jegyezhető.

Közelebbi felvilágosítást a SLOVENSÁKÁ BANKA helybeli fiókin-tézte készítséggel ad.

★★★

Hivatalos gabona árak: A Monopólium Társaság jan. hóra lévai paritásában a következő árakat állapította meg: buza 155.50, rozs 115.—, közép sörárpa 120.—, takarmány árpa 112.—, zab 121.—, kukorica (lófogu) 111.—, sárga 116, cinkun. 131.— Ké

Gabona- és takarmányárak jan. 19-én a lévai piacon az árú minősége szerint:

Buza	— — — —	156—	157.50
Árpa	— — — —	110—	114—
Rosz	— — — —	114—	
Zab (felhozatal nem volt)			
Tengeri	— — — —	110—	112—
Bab (fehér)	— — — —	80—	90—
Mák	— — — —	380—	410—
Vörös here	— — — —	925—	1000—
Lucerna	— — — —	600—	650—
Burgonya (rózsze)	— — — —	70—	
Burgonya (gyári)	— — — —	25—	40—

Valuták:

német márka	— — — —	880.50
magyar pengő	— — — —	462.50
svajci frank	— — — —	774.50
angol font	— — — —	117—
olasz lira	— — — —	202.40
amerikai dollár	— — — —	27.70
francia frank	— — — —	157.70
osztrák schilling	— — — —	449.25

OLVASSUK ÉS TERJESSZÜK

a „Lévai Újság”-ot!

LÉVAI ÚJSÁG gazdasági, kulturális és kritikai héttal, megjelenik minden szerdán. — Főszerkesztő: Dr. STRASSER ELEMÉR. — Felelős szerkesztő és kiadó: AKÜCS ERNŐ dipl. agr. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Léva, Szt. u. 3. Telefon 19. — Nyomja: FODOR utóda Lánca Jenő nyomdója Léva, Szepesi u. 28. — Előfizetési díj: évi 400 Ké, féléves 200, negyedéves 100— Ké, egyes szám ára 80 fill. — Három példány megvásárlása egyéves előfizetésnek számít. — Hirdetések tarifa szerint Fodor papírkereskedésben adhatók át. Telefon 70. — Gyakori hirdetőknak áronedvezmény. — Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza. — A postabélyeg használatát a brattalvai posta- és táviratigazgatóság lévai feladólétegy 109.976. V—1934 szám alatt engedélyezte.